

als buitenlander zou aanpassen, hoef je niet te gaan. Maar je moet juist in de pot gaan roeren, vragen stellen en nieuwe ideeën opperen. Op lange termijn kan zich dat tegen je keren. Ik wilde dat voor zijn."

Van den Berg ontmoette in 1981 een Filippijnse, met wie hij twee jaar later trouwde. Als docente exacte vakken kon ze direct aan de slag op de universiteit waar haar man werkte. Nu, net gewend aan Nederland, kan ze zich weer verheugen op een langer verblijf in haar vaderland. Binnenkort vertrekken ze naar de Filippijnen. "Natuurlijk komt dat mooi uit, maar ze heeft de beslissing wel helemaal aan mij overgelaten", benadrukt Van den Berg. "Het is ook een soort laatste kans. Onze dochter is nu acht, dan kan het nog, vind ik, zeker voor drie jaar. Als ze eenmaal op de middelbare school zit, wordt het weer heel anders. Daar moet je ook rekening mee houden."

Inspiratie

Ondanks het feit dat een verblijf in de Aziatische eilandengroep Van den Berg zeer aanspreekt, erkent hij toch twijfels te hebben gekend over de keuze. "Een van de redenen waarom ik ja heb gezegd, is dat ik vind dat je als vakdidacticus ook zelf je vak moet onderwijzen. Ik krijg mijn inspiratie voor onderwijs uit het vak. En omgekeerd. Het zijn twee dingen die niet te scheiden zijn. Maar reden waarom ik getwijfeld heb, is dat je niet weet wat je te wachten staat als je terugkomt. Ik zit er hier helemaal in. Dat sluit ik nu af. Een ander komt mijn plaats innemen. Dat is wel eens moeilijk."

Twijfel is echter onderdeel van zijn vak, beseft ook Van den Berg. Om daar geruststellend aan toe te voegen dat hij tot nu toe van zijn keuzes nog weinig spijt heeft gehad. "Net in de week dat er een boek uitkwam over de betrokkenheid van ITT bij de coup in Chili, kreeg ik van dat bedrijf een beurs aangeboden voor een promotie in Amerika. Die heb ik

toen geweigerd, om principiële redenen. Enfin, een paar weken later kreeg ik een veel beter aanbod. Achteraf bekeken natuurlijk fantastisch. Principes kunnen kennelijk ook lonen."

Van den Berg is van huis uit gereformeerd. De keuze voor de Vrije Universiteit lag dus min of meer voor de hand, al speelde ook mee dat de VU gunstig gelegen was voor hem. In Indonesië werkte hij ook aan een protestantse universiteit. Nu begint hij aan een katholieke instelling. Is de grondslag van een universiteit voor hem van belang? "Ik kan over de Filippijnen nog niets zeggen. In Nederland maakt het, denk ik, niet zo veel uit. Maar in Indonesië zeker wel. De staatsuniversiteiten daar zijn heel hiërarchisch en bureaucratisch en ook erg regionaal. De universiteit waar wij werkten stond juist bekend om haar dynamiek en haar open karakter. Wij konden alle beslissingen op de campus nemen en waren nooit afhankelijk van hogerhand. Dat komt het werk ten goede. Wij hadden ook één van de belangrijkste critici van de Indonesische regering binnen onze muren, een niet-christen waar onze universiteit toch de nek voor uitstak. Je merkte het aan meer dingen. Zo hadden we ook een beurzenprogramma voor studenten van de arme eilanden die na hun studie teruggingen. Bovendien werd een deel van het collegegeld herverdeeld."

Van den Berg is makkelijk af te schilderen als globetrotter of als ontwikkelingswerker, maar zelf beschouwt hij zich in de eerste plaats toch nog steeds als natuurkundige. "Al hanteer ik daarbij waarschijnlijk wel een iets ruimere definitie dan anderen", lacht hij. "Ik zit niet dagelijks in een laboratorium. Toch ben ik vrijwel altijd met natuurkunde bezig. Zo heb ik gisteren nog een artikeltje gemaakt over twee proefjes met bierflesjes. In de dagelijkse dingen zit veel natuurkunde, dat weet me steeds te boeien."